

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT PRASOWY

Strasburg, 15 kwietnia 2014 r.

Komisja Europejska zwraca uwagę na problemy międzynarodowych rodzin i rozpoczyna konsultacje w sprawie dalszych działań

[Sprawozdanie](#) opublikowane dzisiaj przez Komisję Europejską podkreśla problemy prawne, jakie pary międzynarodowe (małżonkowie różnej narodowości) nadal napotykają w całej Europie w ramach transgranicznych sporów dotyczących ich małżeństwa lub opieki nad dziećmi. Rosnąca mobilność obywateli w granicach Unii Europejskiej doprowadziła do wzrostu liczby rodzin, których członkowie są obywatelami różnych państw, którzy mieszkają w różnych państwach członkowskich lub w państwie członkowskim UE, którego część z nich nie jest obywatelami. Kiedy rodzina się rozdziela, konieczna staje się transgraniczna współpraca sądowa, aby zapewnić dzieciom bezpieczne otoczenie prawne, umożliwiające im utrzymywanie kontaktów z obojgiem rodziców lub opiekunów, którzy mogą mieszkać w różnych państwach członkowskich. Opublikowane dziś sprawozdanie podkreśla, że należy wzmożyć wysiłki, aby pomóc członkom międzynarodowych rodzin w uzyskaniu jasności prawnej w takich sytuacjach (na przykład informacji o tym, który sąd jest właściwy). W związku z tym Komisja Europejska zapoczątkowała szerokie konsultacje społeczne dotyczące możliwych rozwiązań w tym zakresie, a także kampanię mającą na celu podniesienie świadomości na temat dostępnej pomocy i obowiązujących przepisów w przypadku, gdy międzynarodowe pary decydują się na separację lub rozwód. Wszystkie zainteresowane osoby i podmioty mogą przedstawić swoje uwagi w ramach tej konsultacji [tutaj](#). **Konsultacje będą trwać do dnia 18 lipca br.**

„Rozpad rodziny jest z natury trudny i bolesny. W przypadku gdy dochodzi do niego ponad granicami, złożona sytuacja powoduje, że pojawiają się dodatkowo problemy prawne. Dlatego też Europa potrzebuje odpowiednich przepisów, pomagających parom rozstać się w tak bezbolesny sposób na ile jest to możliwe, zwłaszcza w przypadku, gdy rozstające się pary mają dzieci”, powiedziała wiceprzewodnicząca Komisji i komisarz UE ds. sprawiedliwości Viviane Reding. „Od 2001 r. istnieją w UE przepisy umożliwiające określenie jurysdykcji oraz pomoc międzynarodowym rodzinom, ale po 13 latach od ich przyjęcia, nastał czas na ich ulepszenie. Obywatele, prawnicy, sędziowie, władze krajowe oraz zainteresowane organizacje pozarządowe – każdy może przedstawić swoje opinie na temat rodzaju działań, jakie UE powinna podjąć, aby jeszcze bardziej ułatwić sytuację par międzynarodowych”.

Roberta Angelilli, posłanka do Parlamentu Europejskiego, powiedziała: „W około połowie wniosków złożonych do biura mediatora Parlamentu Europejskiego ds. rodzicielskiego uprowadzenia dziecka za granicę zwrócono uwagę na nieprawidłowości w zakresie stosowania prawa europejskiego. Ważne jest zatem przeprowadzenie starannej oceny stosowania rozporządzenia 2201/2003, tak aby wprowadzić niezbędne korekty tam, gdzie jest to konieczne, oraz zapewnić skuteczne i jednolite wdrażanie prawodawstwa. W związku z tym Parlament Europejski zlecił również przeprowadzenie badania dotyczącego uprowadzenia dzieci za granicę w Europie, które ma na celu analizę ram prawnych oraz ich wdrożenia na szczeblu europejskim i na szczeblu państw członkowskich, mając na uwadze zapewnienie większej pewności prawnej dla obywateli, a także lepszej ochrony dzieci uczestniczących w takich przypadkach”.

Z opublikowanego dzisiaj przez Komisję Europejską [sprawozdania](#) wynika, że obowiązujące unijne przepisy już przyniosły obywatelom istotne korzyści przy rozstrzygnięciu transgranicznych sporów dotyczących małżeństwa i odpowiedzialności rodzicielskiej. [Rozporządzenie z 2003 r.](#) dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń dotyczących rozwodu, separacji oraz orzeczeń w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej pomogło uniemożliwić prowadzenie równoległych postępowań sądowych w kilku państwach UE poprzez określenie, który sąd krajowy jest właściwy do rozpatrywania spraw rozwodowych oraz spraw dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej (takich jak prawo do opieki i prawo do odwiedzin) – nawet w przypadku dzieci urodzonych poza małżeństwem. Rozporządzenie to ustanowiło również system współpracy między centralnymi organami państw członkowskich w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz ułatwiło egzekwowanie prawa rodziców do odwiedzin, a także niektórych nakazów powrotu dziecka, mających na celu zapewnienie szybkiego powrotu dziecka w przypadku uprowadzenia dziecka za granicę przez rodzica.

Sprawozdanie wykazuje jednak również pewne istotne **braki** w obecnie obowiązujących ramach prawnych:

- w odniesieniu do przepisów określających **państwo UE, którego sąd jest właściwy w sprawach małżeńskich i dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej**, brak jednolitego i wyczerpującego przepisu dotyczącego właściwej jurysdykcji obejmującego wszystkie możliwe sytuacje prowadzi do niepewności prawnej i nierównego dostępu obywateli UE do wymiaru sprawiedliwości;
- **swobodny przepływ orzeczeń sądowych** we wszystkich sprawach małżeńskich i dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej nie jest obecnie w pełni zagwarantowany ponieważ niektóre kategorie orzeczeń wciąż podlegają długim i kosztownym procedurom, zanim zostaną uznane w innym kraju UE;
- **orzeczenia** wydane w innych państwach członkowskich często **okazują się trudne do wyegzekwowania** ze względu na różnice norm proceduralnych państw członkowskich dotyczących na przykład wysłuchania dziecka;

- **współpracę między centralnymi władzami państw członkowskich** można usprawnić, zwłaszcza w zakresie gromadzenia i wymiany informacji na temat sytuacji dziecka w sprawach związanych z uprowadzeniem.

W celu przeanalizowania możliwych rozwiązań, w ciągu najbliższych 3 miesięcy (od 15 kwietnia do 18 lipca) przeprowadzone zostaną publiczne konsultacje dotyczące stosowania obecnie obowiązujących przepisów. Jednocześnie ogólnoeuropejska kampania informacyjna dostarczy ukierunkowanych informacji rodzinom międzynarodowym na temat [uprowadzenia dziecka za granicę przez rodzica](#) oraz [prawa do opieki i prawa do odwiedzin](#), w celu zwiększenia ich wiedzy na temat praw i obowiązków.

Kontekst

[Rozporządzenie Bruksela IIa \(rozporządzenie nr 2201/2003\)](#) jest podstawą unijnej współpracy sądowej w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Z uwagi na rosnącą mobilność obywateli oraz wzrost liczby międzynarodowych rodzin wzrosła w UE liczba sporów w sprawach rodzinnych. W tym kontekście wyżej wymienione rozporządzenie przewiduje jednolite zasady rozstrzygania pomiędzy państwami członkowskimi sporów dotyczących właściwej jurysdykcji oraz ułatwia swobodny przepływ orzeczeń w UE poprzez ustanowienie przepisów dotyczących ich uznawania i egzekwowania w innym państwie członkowskim. W przypadku uprowadzenia dziecka za granicę przez jednego z rodziców rozporządzenie określa procedurę powrotu dziecka do miejsca zwykłego pobytu. Od dnia 1 marca 2005 r. rozporządzenie stosuje się we wszystkich państwach członkowskich UE z wyjątkiem Danii.

Rozporządzenie przewiduje również jednolite zasady rozstrzygania pomiędzy państwami członkowskimi sporów dotyczących właściwej jurysdykcji oraz ułatwia swobodny przepływ orzeczeń, autentycznych dokumentów i ugód w UE poprzez ustanowienie przepisów dotyczących ich uznawania i egzekwowania w innym państwie członkowskim. W 2006 r. Komisja zaproponowała zmiany do rozporządzenia w odniesieniu do przepisów dotyczących jurysdykcji, a także wprowadzenia zasad dotyczących właściwego prawa w sprawach małżeńskich. Nie udało się jednak osiągnąć jednomyślności w Radzie w odniesieniu do zasad dotyczących właściwego prawa, w związku z czym Komisja wycofała w 2006 r. swój wniosek w sprawie zmiany rozporządzenia. Na podstawie nowych wniosków Komisji, 14 państw członkowskich uzgodniło ustanowienie wzmocnionej współpracy między nimi i przyjęło rozporządzenie ustanawiające zasady określania właściwego prawa w odniesieniu do rozwodów i separacji prawnej ([rozporządzenie „Rzym III”](#)). Od tego czasu dwa kolejne państwa UE przyłączyły się do tej współpracy ([IP/13/975](#)). Był to pierwszy przypadek wykorzystania wzmocnionej współpracy w UE ([IP/10/1035](#)).

Dodatkowe informacje

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz UE do spraw sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa: <http://ec.europa.eu/reding>

Wiceprzewodnicząca na Twitterze: [@VivianeRedingEU](https://twitter.com/VivianeRedingEU)

Kontakt:

[Mina Andreeva](#) (+32 2 299 13 82)

[Joshua Salsby](#) (+32 2 297 24 59)

Dla ogółu społeczeństwa: kontakt z serwisem **Europe Direct** telefonicznie:

00 800 6 7 8 9 10 11 lub [poczta elektroniczna](#)